

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sămbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl., 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere armonod — și timbru de 90 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 3199 Scol.

Cerculariul

cătră toate oficiile protopresbiterale din arhiepiscopie.

Fiind sosit timpul pentru publicarea de concurs pentru posturile de învățători, cari nu sînt ocupate definitiv, prin aceasta se atrage atențiunea oficiilor protopresbiterale la cerculariul consistorial din 24 Iuliu, 1886, Nr. 4036, publicat în numărul 81 al ziarului „Telegraful Român” din anul 1886, cu care s'au făcut cunoscute dispozițiunile comisiei administrative a tipografiei arhiepiscopale, privitoare la tarifa pentru publicațiunile bisericești-scolare.

În special se aduce de nou la cunoscința oficiilor protopresbiterale ca:

1. Pentru publicarea concursului la postul de învățătoriu pentru o singură comună bisericească este a se solvi o tacsă de 6 fl.

2. Dacă concursul cuprinde 2 comune bisericești, atunci tacsă de 6 fl, se împarte în părți egale, avënd a solvi fie-care comună bisericească 3 floreni, drept tacsă pentru publicarea concursului.

3. La concursurile cumulative pentru posturile de învățătoriu dela mai multe ca două comune bisericești, pentru fie-care comună bisericească este normată o tacsă de 2 fl. v. a.

4. Tacsă astfeliu normată este a se asterne de odată cu concursul, care altcum până la așternerea tacei nu se poate da spre publicare.

În legătură cu acestea se atrage atențiunea oficiilor protopresbiterale la stricta observare a dispozițiunilor din §-76 al Normativului scolariu, votat de sinodul nostru arhiepiscopale în ședința ținută în Sibiu la 13/25 Aprilie, 1882. sub Nro. 137 Sin., în cari se normează cele privitoare la scrierea de concurs pentru ocuparea posturilor de învățători, îndatorându-se oficiile protopresbiterale la observarea aceloră, precum urmează:

a) Concursul se compune de cătră comitetul parohial și are a conține în mod cât mai precis condițiunile, ce se recer dela învățători și emolumentele, ce i-se acordă.

b) Concursul se va transpune oficiului protopresbiteral, care aflându-l în ordine, îl va substerne consistoriului dimpreună cu actele referitoare la de-venirea în vacanță a postului învățătoresc.

c) Comitetul parohial e obligat a escrie concurs în termen de 8 zile dela încheierea anului șco-

lastic, ear protopresbiterul are de a șterne acel concurs cu termen de alte 8 zile consistoriului.

Sibiu, din ședința consistoriului arhiepiscopale ca senat scolariu, ținută la 11 Iunie, 1887.

Miron Romanul m. p.,
arhiepiscop.

Sibiu, în 12 Iunie.

Diua de mîne este o zi de veselie în viața noastră națională. Se bucură economul pe timpul secerișului, când constată, că ceriul i-a binecuvântat câmpurile lui, i-a răsplătit osteneala, și cu toate neajunsurile vremilor nestatornice și furtunoase, țarina lui a adus roade binefăcătoare, din cari gustând, uită necazurile vieții și dă mulțămă lui Ddeu. Asemenea economului muncitoriu se bucură și inima românilor dela noi, se bucură, vënd, că după învingerea greutăților de tot soiul, în pomposul edificiu de fete, ridicat în strada Morii, se țin mîne esamenale anuale cu elevele scoalei civile, se face încheierea primului an scolariu, se face secerișul intelectual, la care toți suntem părtași, căci toți ne bucurăm de înflorirea instrucțiunei publice la noi, toți saltăm de mândrie națională la acest seceriș mănos, din care asemenea cu noi trage foloase imense și statul, căruia trebuie să-i zacă la inimă bunăstarea scoalelor fără privire la naționalitatea cetățenilor.

Nesănătos curent domnesce astăzi în viața publică din statul nostru. Până și resortul ministrului de culte și instrucțiunea publică ninesce a privi cu neîncredere la o parte din cetățenii statului, și acești cetățeni cu neîncredere priviți, mașter trațați suntem în special noi românii, cari în proporțiune cu sărăcia noastră jertfim mai mult pentru scoale, și pentru luminarea poporului. Curentul nesănătos tocmai pentru această nobilă însușire a noastră ne amărește zilele cu tot felul de șicane. Și în această direcțiune mai mult necaz avem cu presa, care fără șfială lovesce în noi, de câte-ori crede, că e bine să fim loviți în numele patriotismului modern, care nu se satură a cere jertfe peste jertfe pe altariul patriei, nu se satură a restălmași până și cugetele și inimile noastre, atribuindu-ne tendințe nepatriotice, când în școală, când în biserică.

Și de di de cefim, că poporul român e bun, poporul e blând, poporul român e mulțămă cu soarta sa, numai inteligența eșită din șirul acestui popor e nepatriotică, ea accentuează nemulțămirea, mai mult, ea agitează în numele poporului, cerënd scoli românesci pentru luminarea poporului. Și consecunța logică e: că dacă poporul, ținut în întunecime, e bun, ear căr-

turarii eșiti din șirul lui sînt rei patrioți, atunci trebuie susținută starea actuală de întunecime, sau, dacă e să se lumineze poporul, atunci această lumină să fie strecorată prin sita cea deasă a patriotismului modern, care este identic cu maghiarizarea tuturor neamurilor din această patrie, căci numai atunci poate fi o turmă și un păstoriu în sensul curentului, care domnesce astăzi în statul nostru.

Și vedem, că din milioanele cheltuite pentru instrucțiunea publică dela noi, un cruceriu nu se dă pe seama scoalelor românesci. Din contră chiar domnul ministru de culte al nostru, care în risipiarea banilor pentru scoale unguresci numai econom nu se poate numi, vine și spune alegătoriilor sei, că ar trebui înființate încă o seamă de scoale unguresci prin locurile amenințate, dară nu sînt bani. Și vedem, că în multe comune românesce serecă ca șoarecele din biserică, — fie-ne ertată aplicarea acestui proverb unguresc, — în multe comune românesci, cari au scoalelor lor proprii, organele dela administrație au cerut înstituirea de scoale de stat, an aruncat impositiv nouă asupra poporului român în folosul scoalei de stat, de bună seamă cu nobila tendință de a da nou impuls de înflorire scoalei românesci, de a împintena pe bietul român imbrăncit la nouă însuflețire pentru susșinerea scoalei sale confesionale.

Între asemenea impregiurări nefavorabile, ori ce semn de progres trebuie să uple de bucurie inima noastră.

Și școala română de fete din Sibiu e învederat semn de progres.

La 7 Novembre 1880 doamnele române din Sibiu au luat hotărira să se intrunească în o reuniune, cu scopul de a înființa aici în Sibiu o școală superioară de fete, pentru creșterea fetițelor române, cari până atunci creșceau în institute streine de dă-tinele noastre, streine de limba noastră, streine firei românilor, streine, cu totul streine în cursul dezvoltării noastre naționale.

A fost o zi binecuvântată această zi, a fost binecuvântat momentul, în care doamna Maria Cosma a pronunțat cuvintele: „Să nu ne spărim de greutățile, cu cari este înpreunăată realizarea unui scop atât de măreț, ci să facem un început cât de modest.” a fost binecuvântat momentul, în care doamnă Ana Moga în numele româncelor întrunite cu însuflețire mulțămese pentru luarea inițiativei; a fost binecuvântată ziua de 20 Octobrie, 1883, când la deschiderea scoalei române de fetițe, doamna Alecsandrina Mateiu, răpăta de inspirațiune roști cuvintele: „Am trecut cu preotul în frunte peste pragul odăilor acestora

FOIȚA.

Ce ne stinge de pe fața pământului?

Nistor și Lazur.

(Încheiere.)

Nistor: Obiceiu, obiceiu! Bine, dară de am țin obiceiriile cele bune! Părinților nostri le era aminte, ca unul altuia să nu-și facă pagubă și su-părare, ca tineretul să dea cinsto celor bătrâni. Când era Duminecă, ori sərbătoare, ei își luau copii de mână și se duceau cu denșii la biserică, și nu ședeau în crismă, nu se duceau la tîrg ori în căra-ușie cu jidanii, acelea erau bune obiceiri. Acelea să le ținem și noi, dară nu acestea, ce ne prăpădesc vëndung cu ochii. Oamenii au scos acum nesce obiceiri, pentru ca să poată tot bea. Oaspeți i se întemplă bnaoară și preotului. Ei se pun și șed apoi vorbese, ospetează, ce-a dat Ddeu, gustă ceva și rachiu ori vin și se duc treji cum au venit. La noi țărani, oaspeți ni-s un păcat mare.

Cu una cu donț nu te cotorosești de denșii; ei vreu să bea și să bea, scii, fără capăt și măsură.

Lazur: Asta bine o țici; mi-aduc aminte, că pe când a fost cumetrie la curte, n'au poffit decât pe pre-

otul și doi cumetri, și au botezat așa, că noi mai că nici n'am prins de veste.

Nistor: Apoi n'ai vëndut la preotul nostru? Când făcea el nunțile cu fetele cele mai mari, le făcea cu mulți oaspeți și îi ținea și nu-i lăsa câte două și trei zile, eară când făcea nunțile cu fetele cele mai mici, noi mai că nici nu sciam de denșele, dacă nu s'ar fi spus vestirile în biserică. Și preotul nostru a vëndut, că cu nunțile cele mari nu-i treabă, că ele îl sărăcesc pe om. Și de aceea îi pune și pe oameni la cale, când merg cu nunțile la denșul, să se mai lase de ale lor.

Lazur: D'apoi la noi, dacă l'ar pune păcatele pe careva, să facă cum a făcut preotul cu fetele cele mici, de bună seamă, că l'ar ride tot satul.

Nistor: Toți nebunii l'ar ride negrești, dară măcar unul s'ar găsi atât de cuminte, ca să nu ridă, ci să se bucare. Dară dacă ar fi, așa cum țici, că tot satul ar ride, apoi cine rogu-te ar mai avea cuvënt din satul nostru să țică, că vremile-s grele.

Lazur: Apoi de, oamenii nostri sînt așa: când beau, apoi beau, eară când se apucă de lucru, apoi lucră cât dece.

Nistor: Lasă să fie și așa, cum țici d-ta, adică, că atunci, când se apucă de lucru, lucră cât dece, măcar că eu asta, după cele ce le vënd nu o prea cred; dar apoi dacă lucră cât dece, unde le e agonisita lor? Dară e și alta: în ziua de astăzi și lu-

crătoriu nu întreabă pe atăta, unde e plată bună, pe cât întreabă, unde dau rachiu mult de beut. Este rachiu, este și lucrătoriu, nu-i rachiu, nu-i nici lucrătoriu.

Lazur: Au nu scii d-ta, că omului i-se mai face a lucra, dacă bea un păhar, donț de rachiu?

Nistor: Așa i-se pare dintru început, că e mai venjos la lucru, dară după un ceas numai ce vești, că se moaie, că mânia îi cad, că picioarele îl lasă. Me rog, dacă-i vești așa, apoi ce lucru este lucrul lui? Doară de a întinde mânia earăși la păhar!

Lazur: Ei! să lăsăm aceea. Numai țici-ăș mai spune, că mie adese ori mi s'a întemplat să aud: Ce? Cine ne poate oprî să ne zăbovim.

Nistor: Cine i-ar oprî să se zăbovescă, dacă s'ar zăbovi cu minte? Dară la oamenii nostri minte? Și cum le e zăbava? Fără rachiu nu-i zăbavă, nu-i cuvënt dulce și cine nu s'a îmbetăt bine, nu s'a zăbovit bine. Ce-i lucru mai mare, unde se zăbovesc cei mai în vîrstă, apoi e tot atăta, ca și când ai țice, că acolo este beția, încât și copii trebuie să se imbete. Și mama ori tata se bucură încă, când băețelul se imbată bine. Ba mama, când se duce la crismă, să-i mai treacă din vreme își mai ia și băețelul cu denșă; să-l ducă însă, când crește mai mărișor și la școala așa, cum îl duce de mânășă la crismă, nici grijă n'are, și dacă o silesc, să-l ducă, atunci țice, că n'are cu ce-l îmbrăca. Așa, ce vënd

cu buna speranță în Dumnezeu și în spriginul conaționalilor noștri. Sosite odată aci, nu ne mai uităm nici în dreapta nici în stânga, nici la nemți, nici la francezi, ci lăsam cu încredere și cu bună speranță educațiunea copiilor noastre în mâna unui corp profesoral românesc, și binecuvântat a fost momentul în care Esc. Sa Domnul arhiepiscop Miron Românul, după classicul discurs ocașional al doamnei Mateiu a binecuvântat scoala română de fete, implorând asupra ei darul lui Dumnezeu.

Am trecut prin toate aceste faze din viața scoalei române de fete, și am simțit bucuria, de care au fost cuprinsă la toate sărbătorile ei inteligența română din Sibiu.

În scurtul timp de 6 ani vedem scoala română de fete ridicată la rangul de scoală civilă, așezată în un edificiu pompos, provădută cu un internat model de creștere bună, și dată sub îngrijirea, unui comitet, pe care Asociațiunea transilvană l'a pus la căma trebilor sale.

Toate acestea chiar și între împregiurări favorabile progresului nostru ar trebui să ne procure momente de mulțămire sufletească. Cu cât mai virtuos însă tocmai acum în urma multelor neajunsuri de tot soiul: calamități elementare: foc, ghiață, vărșarea apelor, vânturi reci, desastre politice, și puține rațe de speranță pentru zile mai bune.

Dela începutul ei am urmărit cu simpatie scoala română de fete din Sibiu, dela modestul local din strada Cisnădiei, unde și-a început activitatea sa, până la pomposul edificiu actual din strada Morii.

Cu Dumnezeu am început, și cu bună înțelegere, cu Dumnezeu să continuăm, căci bună a fost calea de până acum.

Revista politică.

Cabinetul dlui Tisza privesce cu satisfacțiune la rezultatul alegerilor de până acum. Opozițiunea pe lângă toate eforturile a pierdut așa de mult, încât nici nu se aștepta la stîrbituri așa de mari în taberile ei. Postul deputat Mocșary, care-și mai ridică câte odată glasul pentru respectarea legilor și dreptul naționalităților a fost trântit, ca să nu mai fie în parlament nici un individ fără de preocupățiune, care să aibă curajul a spune conaționalilor sei adevărul. Foile opoziționale nu mai cruță nici persoană, nici dignitate, ci în articoli vehemenți își varsă veninul contra dlui Tisza, contra cabinetului și contra tuturor, cari merg cu guvernul.

Trei milioane de români, poți țice, că nu sunt reprezentati în parlamentul țării. Ardelenii n'au nici măcar un deputat, care să le apere și promoveze interesele. Transilvania e reprezentată prin bărbați, cari poate nici n'au viață, că vor fi aleși, și cari n'au de loc, sau și de au, au slabe cunoștințe despre starea locuitorilor ei. — Pe croați i-a băgat guvernul în buzunari. Alegerile pentru dieta lor s'au terminat. Banul Khuen-Hédervary are 87 de spriginitori, adică cu 23 mai mulți ca în sesiunea trecută. Starcevicenii cei încofați abia au reșcit cu 9 deputați. Așa dară pe când pretinii guvernului din Pesta numără în dieta croată 87, toate fracțiunile opoziției abia dispun de 18 deputați.

În Boemia antipatia față de maghiari sporesce mereu. În zilele trecute tocmai acei cehi, cari trăiau în frățietate cu maghiarii, au făcut demon-

strațiuni contra lor. Cu privilegiul unui meeting impositant dat de junii cehi, vestitul Gregr acuză pe maghiari, că se împărtașesc din partea austriacilor chiar de acele bucături grase, la cari mai mult contribuie cehi. Conteale Caunitz nu se mulțămii numai cu atăta, el țice, că Boemia are drepturi mai vechi decât Ungaria, cu toate acestea e nesocotită, în favorul Ungariei. E necesar ca în cadrul monarchiei să se înființeze un stat boem, și de nu se va efectui aceasta, deputații cehi se vor pune afară de viața politică de stat și se vor basa pe slavism. Două mii de glasuri aprobă cu mult entusiasm vorbele lui Gregr și Caunitz, acceptând proiectul de conclud.

Încehrea unei convențiuni vamale între monarhia noastră și Germania încă se pare a întâmpina greutăți nelvingibile. De pe acum se întreabă oamenii din Germania, dacă se reîncează a se încheia convențiune, sau nu. Intențiunile guvernului german nu sunt de loc favorabile încheerii unei convențiuni comerciale cu Austro-Ungaria. Însuși cancelarul, principele Bismarck, ar fi declarat, că nu se poate trece cu vederea efectul unei politici vamale autonome.

Se ivesc tot mai multe semne, cari dovedesc, că curentul dușmănos dintre Petersburg și Berlin scade, și că preîntelul se restabilește ecuilibrul tradiționalelor referințe amicabile între Germania și Rusia. Schuwalow, prețitul germanilor și ambasadorul rusesc din Berlin, nu se va depărta dela curtea germană, după cum se vorbii mai înainte. Într'o convorbire, ce a avut-o cu Bismarck l'a surprins pe acesta arătându-i influința, ce o a exercitat la curtea din Petropole, pentru d'a rămâne în Germania precum și lupta contra niusințelor dușmănoase germanilor. A doua călătorie a contelui Schuwalow a avut de rezultat informațiunile, ce le-a dat țarului despre bunele relațiuni cu imperiul rus și stăruința de a se manțină pacea; contele a și avut o mulțime de audiențe la țarul și a lucrat tot în defavorul contrarilor germanismului.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Galați, 8 Iunie, 1887. Onorate d-nule Redactor! Deși obosit de munca zilei și cuprins de îngrijire pentru aflarea mijloacelor alinătoare pentru poporul necăjit din această comună, consumată mai eri alaltăeri prin foc, totuși ca să contribuiesc cât de puțin la aprițarea literaturii pentru scoalele noastre elementare mi iau îndresneala a scrie un mic prospect asupra unui Abecedar românesc, apărut acum de curând în Brașov, despre care ați binevoit a lua notiță și în Nr. 57 al prețitului diar „Telegraful roman”.

„Abecedar sau antăia carte de cetire pentru copii și copilele din anul antăiu de scoală, întocmit de mai mulți pretinii ai scoalei. Brașov. Editura librăriei N. Ciurcu 1887.” — Aceasta este titlul unei noue cărți didactice, menită pentru instrucțiunea (învățământul) din scoalele noastre elementare. Îmi aduc aminte de timpul Bucovinei și cugetându-me esprim: ce deosebire între atunci și acum. Atunci o singură carte, din care se putea adăpa generațiunea tineră într'un mod greoiu, acum o mulțime de cărți, care de care mai bună și cu întocmiri, cât se poate de mai ușoare pentru promovarea învățământului. Abe-

cedariul din cestiune, merită atențiunea educătorilor poporului român preste tot și în special a învățătorilor scoalelor noastre elementare. Începătorii elevi și eleve din scoalele noastre românesci se vor bucura, cred eu, de Abecedarul întocmit de pretinii lor din Brașov. Abecedarul e dintre cele mai bune, și costă numai 20 cr. v. a. esemplarul. Pentru copii s'eraci se va face excepțiune, cuget, și dela prețul însemnat, dacă spre esemlu învățătorul unei scoale va arăta o consemnare esactă a elevilor mai miseri din scoala sa și va prenumera mai multe esemplare.

Eseminand mai de aproape acest Abecedar află, că este compus după sistemul scripticoid dovedit de pedagogii de ađi ca cel mai practic. Întreagă cartea este împărțită în trei părți, și fiecare parte în patru până șase grupe de materie, însemnate cu numeri romani.

Partea antăiu sub I cuprinde exerciții pregătitoare la scris, începând cu „punctul” ca cu cel mai ușor, apoi tot felul de linii și figuri și finid cu combinațiuni ale literelor scrise, aceste din urmă între linii (spațiu). Sub II urmează literile (sonurile mici scrise, tractându-se mai antăiu sonul i ca cel mai ușor, apoi n, u, m, o, a, r, v, c, (și ?) s, t, d, e, l, b, h, (și !) j, g, p, f, z, ä-ë, i-ä-ë, j, ș, ß, z, urmând, se înțelege, fie-căreia din acestea litere combinațiunea sonurilor cunoscute în cuvinte tot numai de o silabă, ca: in, um, im, om, am, ar, var, ac, os, sat, ud, ed, mel, ban, ham, jar, jug, pat, foc, zid, zăr, măr, sin, cât? fên, băș, coș, meș, zid. Toate sonurile cunoscute dela ușor la mai greu se reasumă pe urmă în ordinea lor alfabetică și pe o pagină apoi se fac cunoscute și numerii dela 1—10 în linii și cifre. Sub III se reproduc încă odată literile (sonurile) mici scrise însă paralel cu cele tipărite și în urma lor se formează cuvinte de una și mai multe silabe ca: in, um, im, om, ma-ma, ne ne, i-ni-mă, a-u-ă-re, etc. tot aci se fac cunoscute la locul lor vocalele derivate ó, é, ä și și sonurile combinate ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi, aiu, ciu, oiu, iuu, iau etc. Sub IV se ved șase bucăți de cetire compuse nu mai din cuvinte de una sau mai multe silabe și sub V urmează eară șase bucăți de cetire, compuse însă din țiciri în tregii și lângă fiecare se află alăturate câte o ilustrațiune bine esecutată; așa d. e. la bucata 2 se tractează cocogelul și se cetece:

Cocogel, cocogel

albișor și sprintenel,
cântă, cântă frumșel,
să me scol de dimineață,
și me spal frumos pe față,
și la scoală să me duc,
de învățat ca să m'apuc!

În partea a doua sub I se desvoaltă paralel cu literile mici și literile mari, scrise între linii caligrafice și tipărite totdeodată. Întocmirea aceasta, că autorii tractează literile mici și mari între spații de linii, e foarte potrivită. Îmi aduc aminte, când eram eu învățator, căta greutate aveam atunci, când treceam dela scrierea literelor mici — pre cari ei le scrieau numai pe un spațiu de linii, la cele mari, pe cari trebuiau să le scrie pe două și trei spații de linii din împregiurarea, că în Abecedarul ce l'aveam dinaintea ochilor, nu erau literile îmbrăcate între spații (linii), după cum se ved aci întreprăse. Și aci urmează după cunoascerea fie-cărei litere mari două rânduri de nume proprii, de cetăți, de sate, de luni etc. scrise, și trei până la cinci rânduri de țiciri tipărite, ca exerciții de scris și cetit. După ce astfel în mod natural se fac cunoscute elevilor și literile mari pe lângă cele mici deja cunoscute în rând dela mai ușor la mai greu, la finea tractărilor urmează alfabetul întreg al literelor mici și mari scris și tipărit și mai pe urmă cunoascerea numerilor dela 11—20. Sub II, III, IV urmează bucăți de cetire, în cari se atrage atențiunea scolarului asupra ființelor și lucrurilor din jurul seu anume: se arată „ce sunt ființele și lucrurile?” „din ce sunt lucrurile?” „cum sunt ființele și lucrurile?” și ce fac ființele și lucrurile?” și la maria fie-cărei din aceste întrebări, după bucata de cetire urmează câte o poșioară potrivită cu sensul întrebării, bunăoară la întrebarea din urmă bucata 2 se cetece:

Mama sapă, tata grapă,
Sorumea aduce apă,
Zidariul mereu zidesce,
Și lemnariul tot cioplește.
Negustorul marfă vinde,
Ear pescariul pesce prinde etc. etc.

În fine în partea a treia sub I, II, III, IV, V, și VI se cuprind istorioare, cântări și rugăciuni, cari tractează despre scoală, casa părintească, animalele, grădina și câmpul, biserică și rugăciuni, materii, în cari se concentrează tot învățământul elementar de lipsă începătorilor din anul I-iu de scoală. Piesele acestea de cetire sunt compuneri originale (nu sunt reproduceri din alte Abecedare, și sunt însoțite de ilustrațiuni nimerite și co-

copii, că fac părinții, fac și ei. Dacă merg băștii în câmp să păzească vitele, ei ca să bea fură ce pot și duc la jidani pe rachi. Dacă cresc mai mari și mână boii la plug, apoi la bēt rachi stau în rând și beau ca plugarii pahrul tot de bine. Apoi căta sfadă, bătaie și batjocură nu se întâmplă din pricina beției și cine nu vede, că dacă tineretul nu se poartă cu civință față cu cei mai bătrâni, tot rachiul și beția e de vină?

Lazur: Vēd, că cum e pilda, așa e și purtarea tineretului, și cumcă părinții n'au a se plânge asupra copiilor, dacă le dau singuri pilda rea.

Nistor: Dară cum se mai poartă oamenii noștri, când is la drum! La drum omul trebuie să fie treaz, ca să se poată feri de o pagubă sau de o nenorocire ceva. Dară te doare inima, când veđi, că oamenii noștri, întorcându-se dela țerg, nu pot trece pe lângă crismă, fără să intre în ea, când veđi, că biețele vituțe stau afară în furtună ori ploaie, sgărcite toată ziua și până țărțiu noaptea, rupte de foame și scărăjind din dinți!

Lazur: Vai de vita aceea, care-ila nu gospodariu (gazdă) ca acesta! Ș'apoi căta pagubă nu i-se mai întâmplă, până când șede în crismă! Adese-ori se întâmplă, că pe dinaintea crismei cai și căruțe și stăpânul lor se duc acasă numai cu biciușca în mână.

Nistor: Amu înțeleg, că rachiul e pricina tuturor relelor, ce se fac? El face pe om să-și prăpă-

dească mintea și capul. Deaceea pe semne au luat jidani rachiul în mână. El cu densul îl nebunesc pe om, apoi cu vreme îi iau casa și pământul din mână, și-l lasă să meargă cu torbele în spate; îl scii pe strimbul nostru, ca să me cređi?

Lazur: Ia nu-i de mult, de când la noi și Niculai a-lui Plachic, beat, cum era, a făcut o invoieală cu jidovul Herșcu și i-a dat și o scrisoare la mână, și când s'a țređit a fost prea țărđiu; — el a băgat de seamă, că și-a sērăcit femeia și copii; n'a mai vėdut bani și pământul a fost dus.

Nistor: Și veđi d-ta, nu-i numai unul, că țice: beau, că-i dintr'al meu și cui are să-i pese ceva că bea? Noi am mai vėdut, cum au sfărșit-o cei ce au mai țis așa. Dară era o vreme, că de țipenie n'ai vėdut jidan pe loc țărănesc, eacal! de leac n'ai vėdut. Și ce-i în ția de astăzi în cele sate? Acum jidanii nu numai căte 30 până la 50 fălci la țărănesc, dară au apucat a fi și deputați și vornici sătesci. Ce va mai fi de acum în 20 de ani.

Lazur: Dară me mir tare, de ce dă numai țeratul nostru așa de tare cu rachiul? Ce pricina să fie.

Nistor: Ți-am spus nanașule, că mintea lui cea slabă și lipsa de învățătură îl face să fie așa de la com la rachi. Dară când se vor incunțații oamenii noștri cu țoții, numai Dđeu șântul scie.

răspunzătoare capacității elevului. Abecedariul se fînesce cu mulțămîta cătră DŃeu:

Sciu să scriu, sciu să cetese,
Ție, Doamne, Ți mulțămesc.
Mintea tu mi-ai luminat,
Și să inv ț mi-ai ajutat.

Educătorii și inv țătorii scoalelor noastre procure-și acest Abecedar pentru sine și pentru elevii lor și cerce, dacă n'am vorbit adevărului.*

Nicolau Aron,
preot gr. or.

Pentru p gubitiile prin toc și inund ri am mai primit:

Dela dl Ioan Frateșiu, comerc. in Brăila 5 fl.
cu totul a incurs pană acum 245 fl.

Variet ti.

* M. S.  mp ratul și regele nostru a dăruit pentru ajutorarea inundațiilor din Ungaria sudică, suma de 20,000 fl., ear pentru incendiatiile din Sag comitt. Timișoarei suma de 2,000 fl. Tot pentru scopul acesta a mai dăruit și arhiducele Wilhelm 1,000 fl., ear o femeie b tr n  din Verona 1,000 franci, cari s'au predat ministrului de interne pentru a-i distribui între nenorociti. Jurisdicțiunile au fost provocate de cătră ministrul de interne, ca să facă colecte pentru ajutorarea nenorocitiilor.

* (Manevrele artileriei.) Reserviții de artilerie nu vor fi convocați in anul acesta la exercitiile de arme, din pricin  că manevrele artileriei, cari de obicei se faceau in luna Iul August, nu se vor face in anul acesta.

* Regele și regina României au mai oferit 30,000 lei pentru incendiatiile din Botoșani, cassa de depuneri și consemnări a subscris pană acum 10,000 lei; ear clubul tinerimei 5,000 lei.

* (Necrolog.) Subsemnații in numele lor, al consangeniilor, amicilor și amicelor precum și al tuturor cunoscuților, cu inima infr nt  de durere aduce la trista cunoscință, că **Cornelia Cirlea** născ. **Basia**, sufletul de soție cel mai curat, cel mai sincer, cel mai iubitor, inima de fică cu iubirea cea mai devotată și esemlar , nepoata, verișoara, nora, cumnata și amica cea mai bună, in frageda ei vicia de 24 de ani, și o fericită viețuire conjugală de 6 ani, dar după mistuitoarea suferință a unui morb indelungat, in 17 Iunie a. c. n. la 8 oare dimineața și-a dat nobilul seu suflet in m nile Creatorului.

Remașitele ei terestre se vor depune in 19 a l. c. după ameați la 3 oare in cimiterul românesc gr. cath. lângă cele a le decedatului ei frate Emiliu.

Aburd, in 17 Iunie, 1887.

Fieți țărina ușoară și amintirea binecuv ntat ! **Mihail Cirlea**, regiu notar public ca soț; **Basiliiu Basia**, jude reg. și soția sa născ. Amalia Szabó ca părinti: **Petru Basia**, ca unchiu; **Eudochia Basia**, ca bună; **Amalia Cirlea** ca soacră; **Irma Remetei**, ca verișoară; **Emiliu Eudochia** și **Vasilie Basia** ca veri; **Samoil**, **Nicolau**, **Mariți**, **Ioan**, **Eufrosina**, **Petru** și **Iosif Cirlea**, ca cumnați și cumnate.

* (Darul de jubileu al Șachului.) Mult și-a bătut capul domnitorului imperiului soarelui pentru de a afa un present mai potrivit, cu care să facă mai mare surprindere reginei Victoria, in țina serbării jubileului ei. In sf rșit ti vine in minte unul, care i-s'a p r t cu at t mai potrivit, cu c t regina Victoria in că mult timp și-a esprimat dorința fața de el inuși, de a avea in posesiunea s'a obiectul acela. Aceasta s'a int mplat in că 1873, c nd șachul, fac nd o călătorie prin Europa, s'a oprit și in Londra, unde a primit visita din partea reginei Victoria. Cu ocaziunea aceasta regina s'a jeluut inaintea domnitorului asupra celor mai isteți țesători de tapete, că ea nu poate nic ri să afe un astfel de tapet, ce din o singură bucată fiind, să poată fi intins, c t ține colosală ei sală de asteptare. Șachul și-a adus aminte de dorința aceasta a reginei și acum cu ocaziunea jubileului ei i-a și implinit-o, trimite ndu-i un covor de toată frumșeața, in dimensiunea poftit . Intreg  țesătura lui este un adevărat cap d'operă, cuprinde nd in el insigniile domnitorului persilor, și armele reginei. In deosebi colorile roșu și verde, cu care sunt colorate firele țesute fi dau aspectul unei adevărate podobe.

* Procesul lui Kavazoff și Ivanoff, doi bulgari, cari au atentat la viața prefectului din Ruscjuv, Manțof, s'a judecat la curtea cu jurați din Ilfov. Ambii au fost condamnați la c te șapte ani de recluziune. Condamnații au facut recurs.

*) Dar mai  nt iu trebuie să fie aprobat de consistoriul nostru arhidieceșan.

* (Transportul v naturilor prin poștă.) Ministrul de comunicație a dispus, ca v natul nes ngeros, dacă e numai o singură bucată, se poate trimite și nepachetat. Cu bilet de inc rcat se pot trimite cel mult trei bucăți, dară să nu fie legate și nici cu rambursă. Paseri v nate se pot trimite pe poștă numai in coșuri sau pachetate in frunze de stejar.

* (Cutremur de p m nt din Turkestan.) — Scirile privitoare la cutremurul de p m nt din Asia centrală, cutremur, care a distrus orașul Vernoe, constată, că sguduirile s'au simțit mai multe zile consecutive, și că s'a pricinuit asemenea mari deastre la Kaskenlensk, care se află situat la o depărtare de cinci leghe de Vernoe, la Rișdekt la Țerkent și in mai multe sate de prin prejur.

Firele telegrafice s'au rupt pe o intindere de patru-deci de leghe.

Casele din Vernoe și altele din aceea parte, pe cari primul cutremur de p m nt le crăpase sau d r mat in timpul sguduirilor din urmă.

Numărul morților este foarte mare, mai cu seamă la Vernoe, unde vitele au suferit asemenea foarte mult.

In părțile muntuoase s'au fost mari cutremuri de p m nt, produc ndu se in același timp nese mari crep turi, cari formează adevărate abisuri.

* (Un șarpe intr'un copil.) — Foile din România scriu: Copilul Nicolae G. Stoian din comuna C ndești, in etate de 11 ani, culc ndu-se in țina de 25 Maiu trecut pe ț r n  in c mp, unde p ția vitele, a adormit și s'a deșteptat, pe c nd un șerpe se introdusese in gura lui. Șerpele fiind pe jumetate afară, a tras de el impreună cu nisea muncitorii trecători, dar a fost imposibil de a l scoate, ast fel că s'a introdus in stomacul copilului, care o ț și jumetate nu a mai putut vorbi. Muma sa inșe d ndu-i să bea scrum de tutun amestecat cu oțet tare, s'a facut imediat bine și n'a mai simțit șarpele. Acum copilul se găsește in deplină sănătate.

* (Păstrarea mirosului de trandafir.) P c ntul miros de trandafir — scrie „Gazeta Săteanului” — se poate păstra și peste iarnă, dacă intr'un borcan de sticlă cu gura largă se așează tot un r nd de sare și altul de foi de trandafir până ce se umple. Se astupă apoi bine borcanul cu un stupus de sticlă, plută sau h rtie de pergament. In modul acesta mirosul se conservă și in timpul iernei deschiz ndu-se borcanul, cassa se umple cu un miros tare și p c nt de trandafir.

* (Un tun d'un secol.) In săpăturile, ce se fac la basenul din portul Brăila s'a găsit in p m nt, la o ad ncime de 5 metri, un tun de brons de o de o lungime cam de un metru și jumetate și de o greutate de 195 klg., el este gravat de număroase inscripțiuni transport. S'au luat măsuri de prefect ca tunul să fi transporat la București.

* (Bibliografic.) Publicațiunile Academiei Române au apărât și se află de v ndare la librăria Socec & Comp.

1. *Hurmuzaki*, documentele privitoare la Istoria Rom nilor. Vol. I. Cuprinde documentele cele mai vechi privitoare la istoria românilor pentru anii 1199—1345, culesed in diferite publicațiuni, și insoțite de note și variante de Nic. Densușian. 1 vol. 4° de XXX și 701 pagine. Prețul 25 lei.

Suplement vol. III. fasciara I. Cuprinde documente privitoare la acțiunea Rusiei in țările române, între anii 1709—1812; jurnalul generalului rusesc comite de Langeron despre campaniile și ocupațiunile rusești dela 1790—1812. 1 vol. 4° de 395 pagine. Prețul 15 lei și 50 bani.

2. *Miron Costin*. — *Opere complete*, după manuscripte, cu variante și note, cu o recensiune a tuturor codicilor cunoscute până astăzi, bibliografia, biografia lui Miron Costin, un glosar lucrat de dl L. Șaineanu, portrete faximile diverse de V. A. Urechia. Tomul I. . . 1 vol. 8° de XII și 799. Acest volum cuprinde: „Cartea pentru descălecatul dințaiu al țărei Moldovei și neamului moldovenesc și Leato-pisețul țării Moldovei dela Aron Vodă incoace.” Prețul 12 lei.

3. *Psaltirea în versuri, întocmită de Dosofteiu Metropolitanul Moldovei 1671—1686*. Publicată de pe manuscrisul original și de pe edițiunea dela 1673 de prof. I. Biannu. Cu 6 stampe faximile. . . 1 vol. 8° Prețul 10 lei.

4. *Analele Academiei Române*. Memorii pe 1885—86: Ioan Ghica, Amintiri despre Grigorie Alexandrescu. — 30 bani.

G. Barișiu, Apulum, Alba-Iulia, Belgrad — 30 bani. Ep. Melchisedec, Schițe din viața Metropolitanului Ungro-Vlachiei, Filaret II. — 1 leu.

5. *Etymologicum Magnum Romaniae*. „Dicționarul limbii istorice și populare a Rom nilor,” lucrat  după dorința și cu cheltuiala M. S. regelui Carol I, sub auspiciile Academiei Române de B. Petriceicu-Hașd . Tomul I. A. — A m u r ț e s c . . . 1 vol. gr. 8° 12 lei.

Publicațiunea  ntreg  se va compune din circa 10 tomuri de c te minimum 30 coale. Fiecare tom se va publica in patru fascioure. — Prețul unui tom este 12 lei. Se pri-

mesc abonamente pentru fiecare tom, inșe fascioure separate nu se v nd. Abonațiilor li se vor expeda fasciourele îndată după tipărire. Abonamentele se fac la „stabilamentul grafic Socec & Teclu. București, strada Berzi Nr. 96.

— „Candela,” apare in Cernăuți, Nr. 6 e de următorul cuprins in limba română: Omiliile sf. Ioan Crisostom la epistola cătră romani. — Morala Testamentului vechiu in periodul evraistic. — Cuv ntarea pentru Dumineca a V după Rusale — Cronică.

— „Scoala și familia,” apare in Brașov, Nr. 5 are următorul sumariu: Intuițiunea in invățământ — Scăderile in invățământul religioșului in scoala noastră populară (II). C teva observări cu privire la igiena scolar . R ndunele, poezie. Bibliografic — Diverse.

Reuniunea pentru pedagogia științifică.

Germania, Iunie 1887.

(Incheiere.)

Pedagogia fiind o știință aplicată, v'a trebui să recurgă totdeauna la științele ei auxiliare; etica și psihologia. Cea dințaiu arată, ce e permis să se inv țe, cea de a doua, cum trebuie acest permis inv țat at t in un timp anumit, c t și in o succesiune de timp. Fără de a porni din acest principiu, nu se poate aduce o ordine in invățământ și să lasă c mp liber arbitriului fie căruia, abstrag nd dela aceea, că invățământul nu poate să aducă fructele dorite, lucr nd contra dezvoltării spiritului elevului.

Nici nu e minune, că invățământul de astăzi mai pretindevnea nu aduce rezultate proportionale, cu munca, ce se pune poate din partea unor educ tori.

De aceea s'a întrebat Ziller despre cauza acestei stări și rezultatul, la care a ajuns pe baza ideilor lui Herbert a fost, că lipsese o ordine in succesiunea materialului de invățământ in scoli; a doua, că aceste materii se predau fără de a lua in considerare spiritul elevului, care pretind unitate, mai bine țis, fără a lua in considerare unitatea consciinței, aș  in c t între diferitele materii de invățământ nu să stabilese nici o legătură și fie-care obiect de invățământ își urmează calea, fără de a ține cont de ceea-ce s'a tractat in alt obiect de invățământ, care poate i-ar fi de un mare folos, stabilindu-se astfel și un fel de concentrație foarte priceoas  spiritului; a treia, că nu să ia in considerare la predare cele două procese psihologice de apercipiune, și abstracțiune, din cari trebuie să conste invățământul.

De aci cele trei idei reformatorice in metoda Herbert-Ziller:

- idea gradelor de dezvoltare culturale-istorice;
- idea concentrației invățământului;
- idea treptelor (gradelor) formali.

Primele două idei privesc organizarea planului de invățământ, întru c t una determină succesiunea materialului de invățământ după gradul de apercipiune a spiritului elevului, cealaltă arată, cum au să se aducă in combinațiune materiile de invățământ de pe acel grad.

Ida a treia se raport  la modul, cum materiile de invățământ au să se predea, sau inv țe cu băieți, ca să nu se calce legile psihologice și ca să devină o proprietate a elevului pentru toată viața.

 nc  din aceste puțin atinse, cotidivul se va putea convinge de insemn tatea acestei lucrări.

In sensul acesta lucr  reuniunea pentru pedagogia științifică, conform l s m ntului lui Ziller.

Am țis, că reuniunea aceasta se deosebesce de alte reuniuni de felul acesta, vosc să me și espic in privința aceasta Presidential reuniunii ed  in fie-care an o aș  numită carte anuală (Jahrbuch) a reuniunii, carea cuprinde tractate de cuprins pedagogic, sau filosofic cu referință la pedagogie, lucrate de membrii reuniunii. Această carte ese de sub tipar pe la Paștile fie-cărei an și să espedeaz  gratuit tuturor membrilor.

Lucrările aceste servesc ca bas  la desbaterile adunării generale a reuniunii, ce se ține la Rusalele fie-cării an și durează trei zile. P n  la timpul acesta, poate să studieze fie-care lucrările aceste și la adunare li este dată posibilitatea de a-și face observările sale astfel,  nc t, erorile, ce s'ar strecura se del tur . Desbaterile acestea, cari ear  și se publică in extenso și se espedeaz  membrilor, servesc ca o întregire și rectificare a întregii lucrări.

In fie-care an se ține adunarea generală in alt oraș, aș ,  nc t se perdoneaz  bună oara ca adunările „asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura popoului român.”

Pe lângă reuniunea principală, mai esist  in diferite părți ale țării subreuniuni cu scopul de a se desvolta și lăți ideile pedagogiei științifice.

Lucrările acestei reuniuni de nouă spre-dece ani sunt cuprinse in cărțile edate și represent  o dezvoltare continuă.

Pentru anul de față reuniunea și-a ținut adunarea sa în Lipsca la 30, 31 Maiu și 1 Iunie. Preste 400 de bărbați însemnați se adunară pentru a-și da tributul la desvoltarea operei pedagogice începute.

Te punea în uimire, vădend cu câtă osteneală și cu câtă abnegațiune se luptă oamenii pentru a face, ca în educația elevilor să se înceapă o altă viață.

Anul acesta a fost interesant prin mai multe lucrări însemnate și desbaterile au fost atât de vii, încât au durat de pe la 7 oare și până la 3 oare d. a.

Mai cu seamă din punctul nostru de vedere, este necesar a se ști, că în anul acesta s'a tractat pe baza unei lucrări cestiunea de a se introduce în școala artele plastice, să înțelege, în legătură cu desemnul; asemenea a fost la ordinea zilei unele ob-

servări psihologice, făcute de un părinte la un băiat, din anul prim până în al șeptelea, asemenea unele preparări din viața lui Isus, ca continuare în planul de învățământ.

S'a desbătut mult și asupra introducerii în școala populară a unor basme de cuprins istoric ca un fel de propedeutică pentru istoria națională, precum și asupra legăturii gramaticii și lecturii limbii latine, și cestiunea alegerii materialului de învățământ din științele naturale.

Modul, cum se desbat lucrările științifice în o astfel de adunare, este de atâtă importanță, încât fie-care din cei prezenți se depărtează, ducend cu sine o îmbogățire a capitalului spiritual și o speranță vie, că pe această basă pusă educațiunea, va putea să aducă cele mai mari binefaceri societății omenești.

Fie ca și la noi începutul făcut de dnl I. Popescu să fie un augur bun în desvoltarea educațiunei poporului român.

Posta redacțiunei.

Dnl V. A. în T. Recercării Dvoaste nu Ve putem satisface. Red.

Bursa de Viena și Pesta.

Dim 23 Iunie n. 1887.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%,	—	—
Renta de aur ung. de 4%,	101.70	108.80
Renta ung. de hârtie	87.80	87.80
Galbin	5.95	5.93
Napoleon	10.03	10.03
100 marce nemțesci	62.15	62.15
London pe (poliță de trei luni)	126.45	126.55

Nr. 466 [1608] 1-3

EDICT.

Nicolau Pădure din Vulcan, de religiunea gr. or., carele mai bine de 12 ani a părăsit cu necredință pe legiuina sa socie Maria I. Pivoda din Reșnov, fără a se ști locul ubicațiunei lui, — se citează prin aceasta ca în termin de 6 luni dela prima publicare

să se prezenteze înaintea subscrisului oficiu, căci la din contră procesul divorțial incaminat de soția sa se va pertracta și decide și în absența lui.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Branului.

Zernesti, în 17 Aprile, 1887.

Traian Mețian, protopresbiter.

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente msicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de instrumente cordale, pentru batere și suflare, numai de calitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori cine, tinăr ori bătrân, îndată poate cânta. **Prețul 2 fl.**

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efectuează iute, bine și efitin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloge mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimt gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1589] 10 - 20

Medicament

boala de fungie,

tuberculosă (oftică), astmă (respirațiune), catar cronic de plumâni etc. prin

Ecshalatiune de gas (cu ajutorul inecțiunei rectale).

Necredutul, idealul admirabil și nerealisabil al medicilor, se poate efectui sigur și de tot prin mijlocul acestei metode de cură! Despre efectul medical sigur și admirabil mărturisesc următoarele espuneri alăturate în scurt, dar mai ales atestatele profesorilor de renume european, și cari se legitimează prin prescriptele medicale presente din și afară din țeară:

„Adeseori chiar după trei întrebunări a ecshalatiunei de gas cu ajutorul inecțiunei rectale pere: tusea, frigurile, scupiparea, (flegma) și mirosul greu de sudoare Greutatea corpului se sporesce pe septemână cu 1/2—1 kilogram. Pațiuntul se vindecă și și poate ear începe activitatea obositoare a vieții.

„La astmă, după o 1/2 de oară dela întrebunțarea ecshalatiunei de gas, i-se dă un indem pentru respirațiune. La întrebunțarea mai departe a curei nu se mai repetose atacurile.“ Chiar și coardele vocale distrucate și plumâna pe jumătate distrucată încă se vindecă. Dintre 30 de pacienți în ultimul stadiu al tuberculosei s'au mântuit toți de tot prin mijlocirea inecțiunei de gas.

Precum în cele mai mari spitauri din lume, astfel și în **spitalul imperial reg. comun din Viena** află aparatul ecshalatiunei de gas cea mai mare întrebunțare. — Atestatele celor vindecați o dovedesc.

Aparatul ces. reg. a. p. al ecshalatiunei de gas (inecțiunei-rectale) este complet, cu adausul la producerea gasului, dimpreună cu instrucțiunea întrebunțării pentru medici; și pentru întrebunțarea însași a bolnavilor prin

Dr. Carl Altmann, WIEN, VII. Mariahilferstrasse Nr. 80, se poate primi pentru **S fl.** și **30 cr.** pentru pachetare, cu bani gata sau cu rambursa postală.

Cura în sine nici nu molestează și nici nu strică. [1588] 14—50

Domnului Fragner, Praga!

Cred că e dator la mea a ve înștiința că de doi ani întrebunțez preparatul d-voastre **balsam de viață al D-rului Rosa**, care în călătoriile mele, în diferite climate, are o influință binefăcătoare. Ve rog deci a-mi trimite patru sticle mari la Semlin. Proxima mea călătorie va fi la Vidin, Giurgiu și Galați, unde balsamul Dr. Rosa mi e indispensabil.

Cu profund respect **Toma Turinaz,** Conducător la societatea navigațiunei pe Dunăre, la Semlin.

Mijloc grabnic și sigur pentru boale de stomach și consecințele lor.

Conservarea sănătății

se bazează numai pe conservarea și promoțiunea unei digestiuni bune, căci aceasta este condiția fundamentală a sănătății și a unei stări corporale și spirituale. Cel mai bun medicament de casă pentru regularea misturării surs a obține o compoziție de sânge adevărat, pentru depărtarea părților sângelui strict și rău, este mult cunoscutul și plăcutul

Balsamul de viață al Drului Rosa.

Acesta, e preparat din plantele cele mai bune și mai vindicătoare, este probat ca foarte escelente la toate boalele digestive, adică la lipsa de apetit, răgăială cu acrimă, flatulenții, vârsături, dureri de stomach, cădere de stomach și prea îngreunarea lui cu bucate, flegmă, hemoride, boale femești, ipohondrie, melancolie (în urma conțerbuțunei digestive); acesta improspătează întreaga activitate a răstretii, produce sânge curat și sănătos și redă corpului bolnav puterea și sănătaea de mai înainte. În urma acestei însușiri escelente, acesta a devenit un medicament de casă sigur și probat popular, dobindind o întindere universală.

1 sticlă 50 cruceri, o sticlă duplă 1 fl. v. a.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție. Balsamul la cereri francate se trimite în toate direcțiile pentru plata prin mandate postale.

Pentru de a depărta falsitatea

fac pe toți băgători de seamă la aceea, că fie-care sticlă pregătită de mine după prescrierea originală.

Balsamul de viață al Drului Rosa

pe o parte e imprimată în sticlă cu firma mea și cu legala lipire a marcei (vultur cu literele „Dr. R.“ în scutul de piept) — pe partea diametral opusă însă cu decorațiuni puse una lângă alta, și prin mijlocirea unui dop de metal, pe care se află împreună marca, se astupă. Sticlele sunt învălute în anuciuri de întrebunțare. Pachetarea se face în carton vinet, care e scris pe părțile longitudinale cu

„Balsamul de Viață al Drului Rosa“

din farmacia „la vulturul negru“ a lui **B. Fragner, Prag Nr. 205—III,** și e în limba germană, boemă, maghiară și franceasă, ear muchile sunt provețute cu chipurile legale ale marcelor.

Orice preparat lipsit **bater numai în parte** de vr'unul din lucrurile espuse, să se considere de fals.

În original se află: **Balsamul de viață al Drului Rosa în principalul depot al fabricantului B. Fragner,**

apotecă la Vulturul negru, în Praga, cornul dela Spornergasse 205—III și în depozitele mai jos însemnate Sibiu: Karl Müller, apotecar, W. F. Morscher, apotecar; — Cluș: Iohann Wolff, apotecar; Nicolau Székly, apotecar, Adolf Valentini, apotecar; — Brașov: Eduard Kugler, apotecar; — Torda: Gabriel Wolff & Sohn, apotecar.

Toate apotecele din Austria, au în depozit acest balsam de viață.

Tot acolo se află:

Alifia de casă universală din Praga.

Mijloc sigur și probat pentru vindecarea tuturor inflamațiilor, rănilor și umflăturilor.

Acesta se întrebunțază cu succes sigur la inflamaerea, *ovrirea laptelui și împietirea piep-rile unghilor, la așa umflături în dose galbene de metal, care pe capac ear depusă marca aceasta pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifia de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învălute în hartie roșie, care arată întrebunțarea (în 9 limbi) și e provețută în carton vinet pe care afară de marca se află pe partea de desupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.*

De cumva P. T. cumperătoriu va afla altă împachetare a doselor de căt, care e deserisă, preparatul să se privească de fals și să se retrimită.

O doză mică 25 cr., una mare 35 cr.

Prevenire!

Trăgind atențiunea, că acest mijloc de cură se întezează adese ori și în diferite moduri, me ved obligat a face pe toți atenți, că această alifia de casă din Praga după adevăratul original a numai un singur o produse și că se află umplută în dose galbene de metal, care pe capac ear depusă marca aceasta pe lângă aceea încă scris cu negru „Alifia de casă universală“ din Praga B. Fragner, farmacia „vulturul negru“ Praga Nr. 205—III în limba germană și boemă. — Dosele se învălute în hartie roșie, care arată întrebunțarea (în 9 limbi) și e provețută în carton vinet pe care afară de marca se află pe partea de desupra imprimat Alifia de casă universală din Praga etc. în limba germană și boemă.

Balsam de auș.

Cunoscut ca mijlocul cel mai nimerit și mai eficace pentru vindecarea aușului greu și do-bândirea aușului perdit de tot.

O sticlă 1 fl. v. a.

[1528] 14—20